

Hoe het was, is en zal worden

Wie op oude landkaarten voor 1900 kijkt, ziet in het gebied tussen Grubbenvorst en Wanssum een vlechtwerk van grillige waterlopen rond de Maas. Het was een gebied van natte weiden, dat men ook wel broek noemde, en vaak bij hoogwater onderliep. Toch was het al vroeg bewoond. Dit typisch rivierlandschap veranderde in de laatste anderhalf jaar in een maanland-schap van zand en klei.

De Ooyenseweg met zijn mooie oude bomen en het uiterwaardengebied van de Maasveldweg, het is allemaal verdwenen. Zelfs de bomen, waar zoveel herinneringen aan verbonden waren, kunnen het niet meer navertellen. Het zacht glooiende landschap met mais, gras en schapen is door bulldozers geegaliseerd. Wat overbleef waren grote molshopen en onduidelijk hoge dijken van zand en klei.

Toch kon iedereen het weten. Al enkele jaren geleden werden er informatiebijeenkomsten gehouden. Het landschap zou gaan veranderen in verband met het reactiveren van de oude Maasarm. De plaatjes en praatjes waren interessant en het leek allemaal heel mooi te worden. Maar nu? Het gebied is een onherkenbare en onafzienbare zandvlakte geworden. Grote zandauto's en bulldozers storten klei en zand of verplaatsten weer een hoeveelheid zand, dat net gestort is. Voor menigeen is het eens zo prachtige gebied veranderd in een woestijn en zijn veel kostbare herinneringen voorgoed verdwenen.

Midden in die zandvlakte is stukje na stukje een brug gebouwd, waar straks bij hoog water een zijarm van de Maas onderdoor kan stromen. Op vrijdag 29 maart jl. werd de brug officieel geopend en kreeg daarbij haar naam: de Kweibrug. Kwei kan verschillende betekenissen hebben, bijvoorbeeld koeweiden of een verwijzing naar kweekfruit. De brug is het eerste zichtbare resultaat. Maar hoe moet het

verder met de rest van deze zandvlakte. Zal het ooit het mooie natuurgebied worden, zoals beloofd? Wat gaat hier groeien en bloeien?

Op een mooie lentemorgen heb ik een afspraak met René Colbers. We hebben afgesproken bij het pompgebouwje aan de Broekstraat/ Broekhuizerweg. René heeft een studie van het gebied gemaakt en kan een beeld geven van hoe het straks allemaal gaat worden. Met toestemming van Moeder Maas betreden wij het gebied. Het valt mij op dat het zo stil en verlaten is. Maar René kan me vertellen dat er volop leven is in dit gebied. Hij neemt me mee naar een dassenburcht, verscholen in een stijlwand. Tussen Broekhuizen en Geijsteren zijn 41 van dit soort dassenburchten geteld. Als je uitgaat dat er per burcht gemiddeld 7-8 dassen zitten, dan wordt de populatie in dit gebied geschat op 300. In het zand zie je overal de sporen van dassen, maar ook van reeën, konijnen en hazen.

En wie goed zoekt kan ook de steenmarter, de bunzing en de wezel vinden. In de verte, in het zand en de natte plekken van kwelwater, zie je overal ganzen, eksters en veel andere soorten vogels. Het geeft al een idee hoe het er hier over vijf tot tien jaar zal uitzien. Een nat natuurgebied met poeltjes en opgestuwd grondwater, een ideaal foerageergebied voor vogels. Als de ontwikkeling doorgaat zie je in dit gebied straks behalve torenvalken, uilen, buizerds, sperwers, scholeksters ook visarenden, zwarte wouwen en aalscholvers. En tal van andere vogelsoorten. Zij krijgen gezelschap van Schotse hooglanders, die daar ook gaan grazen.

Voor mensen is er straks veel te zien en te beleven. Er komen fiets- en wandelpaden in een natuurgebied dat zo'n 340 hectaren gaat beslaan. Het zal aansluiten op het al bestaande natuur-

gebied 't Sohr-Legerterbos, ook een oude Maasmeander. Samen wordt dat meer dan 500 hectaren nieuw natuurgebied.

Toch moest er blijkbaar eerst veel gesloopt worden. Zo werden de prachtige bomen langs de Ooyenseweg gekapt. Veel mensen vroegen zich af of dat echt nodig was. René zegt dat het een duidelijke reden had. Al vanaf 1926 was de Ooyenseweg ook de winterdijk. Daar werden in de bedding eiken geplaatst. Omdat ze vochtig stonden, hebben veel van deze bomen te lijden gehad van bliksemvloed. Het binnenste van de boom, tot de wortels toe, werd beschadigd. Nu ze geveld zijn kun je duidelijk bij een aantal stronken de schimmel zien. Vroeg of laat hadden de bomen toch gekapt moeten worden. Maar voor de goede doorstroming van het water moet ook de weg worden afgebroken. Omdat de bomen op weghoogte stonden zouden de wortels dan een meter boven de grond uitkomen. Er worden momenteel alweer nieuwe bomen aangeplant. Het zijn inlandse eiken. Er komen zelfs meer bomen dan er gekapt zijn. En dat is ook winst.

Overal rijden nu nog grote zandauto's. René vertelt hoeveel miljoenen kubieke meter grond verplaatst wordt. In de Broekhuizenweerd is dat 2,1 miljoen, in Wanssum 1,2 miljoen en in het tussengebied nog eens 0,4 miljoen kuub. Op veel plaatsen worden de randen en dijken verzwaard met klei. De klei wordt uit het eigen gebied gehaald en niet zoals in veel verhalen wordt verteld, uit België of Frankrijk. Hiervoor zijn testen gedaan in een proefopstelling bij de universiteit van Hannover. Zo ontstaat weer een gebied als van oudsher met natte weiden, kreken, geulen en plasjes. Maar ook een overstromingsgebied als het water in de Maas hoog staat. René haalt de schema's en overzichten tevoorschijn. Gemiddeld is de doorstroom dagelijks

(269 dagen) 50 kubieke meter water per seconde, met enkele dagen per jaar tot 1300 kubieke meter per seconde. Uitgerekend is dat eens in de vijf jaar de waterdoorstroom toe kan nemen tot 2000 kubieke meter water per seconde. Dan zal op een aantal plaatsen het gebied onderstromen. Slechts een maal per tien jaar zal het water echt met de Maas mee gaan stromen. Dan staat er echt water onder de brug. En dan is er ook nog rekening gehouden met uitzonderingen.

Zoals een kans van eens per 250 of zelfs 1250 jaar op extreem hoog water. Dan zal er wellicht 3000 tot 4000 kubieke meter per seconde door het gebied stromen. En dan kunnen de andere dorpen nog via de Kweibrug bereikt worden. Wie nu op de kaarten van het gebied kijkt, ziet een overeenkomst met kaarten van 1900. Ook al is het tussen de huidige zand- en kleiheuvels nog moeilijk voor te

stellen; binnen niet al te lange tijd zal hier een prachtig natuurgebied liggen. Daar moest eerst veel voor wijken en veel grondwerk verricht worden, maar dan is er voor de bewoners een veilig gebied ontstaan met grote kwaliteit voor flora en fauna.

Als ik na een paar uur afscheid neem van René heb ik veel gezien en geleerd. Over de ontwikkeling van dit gebied is nog veel meer te vertellen. Maar dat misschien een volgende keer.

Gastbijdrage Rie Poorter

REÜNIE FANFARE BROEKHUIZENVORST EN OOYEN

En daarvoor hebben we uw hulp nodig!

Fanfare Broekhuizenvorst & Ooyen bestaat dit jaar 140 jaar. Dit hebben we al uitgebreid gevierd tijdens "Movies in Concert", maar we willen deze mogelijkheid ook aangrijpen om met (oud-)leden van zowel fanfare als tamboerkorps "De Maasklank" terug te kijken op 140 jaar muziek en gezelligheid.

Zaterdag 1 juni organiseren wij daarom een heuse reünie. Het belooft een avond vol verrassingen te worden!

Wij willen dit natuurlijk met zo veel mogelijk mensen vieren. Dus ben jij of ken jij iemand die ooit – in welke vorm dan ook – lid is geweest van fanfare of tamboerkorps? Laat het ons weten! We zijn te bereiken via secretariaat@fanfarebhv.nl of 06-12710688.

Mocht je nog geen lid, maar wel geïnteresseerd zijn in aansluiten bij onze fanfare? Je bent meer dan welkom!

Wij zijn namelijk altijd blij met nieuwe (bestuurs-)leden. Ook hiervoor kun je contact opnemen via bovenstaande gegevens.

Hopelijk tot ziens op 1 juni!

Enkele belangrijke details:

Datum: 1 juni 2019
Locatie: BMV "de Schakel" Broekhuizenvorst
Tijd: 19.30 – 00.00

Broekhuizenvorst en Ooyen